

Žádost:

Žádost o poskytnutí informace ze dne 3. 11. 2023 dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, dotaz týkající se účasti na důchodovém pojištění v České republice osob bojujících v cizí armádě.

- 1) Účast na důchodovém pojištění v České republice osob bojujících v cizí armádě

Odpověď:

Důchodového pojištění jsou v České republice účastny fyzické osoby, které jsou vyjmenovány v zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů. Přitom pro účast u některých osob stačí, že jsou uvedeny v zákoně, u jiných osob je ještě nutné splnit podmínku účasti na nemocenském pojištění (u osob v tzv. závislé činnosti), dosažení určité výše příjmu. Osoba bojující v cizí armádě mezi vyjmenovanými účastníky důchodového pojištění není. Záleží tedy na tom, zda osoba bojující v cizí armádě splní některou z podmínek v zákoně uvedenou, aby byla pojištěna podle českých právních předpisů. Současné znění zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění týkající se účasti na důchodovém pojištění Vám posíláme v příloze k tomuto dopisu.

Osobě bojující v cizí armádě může vzniknout účast na důchodovém pojištění podle právních předpisů cizího státu. Pro účely přihlídnutí k takové zahraniční době pojištění Českou správnou sociálního zabezpečení je rozhodné, podle jakých právních předpisů byla získána. K době pojištění získané podle právních předpisů státu, se kterým nemá Česká republika uzavřenou žádnou platnou smlouvu o sociálním zabezpečení, se nepřihlíží. K době pojištění, která byla získána podle právních předpisů státu aplikujícího nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení nebo státu, se kterým má Česká republika platnou smlouvu o sociálním zabezpečení, se přihlíží pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro získání nároku na důchod v České republice. Informace o platných smlouvách naleznete na webových stránkách ČSSZ <https://www.cssz.cz/web/cz/prehled-smluv-uzavrenych-cr> .

Podmínky nároku na invalidní důchod a jeho výplatu upravuje v České republice zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Pro nárok na invalidní důchod je třeba splnit kromě určitého poklesu pracovní schopnosti (zjištění invalidity) podmínku potřebné doby pojištění, která se zjišťuje z období před vznikem invalidity. Doba pojištění se nevyžaduje pouze v případě, kdy invalidita vznikla následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání. Zákon o důchodovém pojištění dále v § 25 stanoví definici pracovního úrazu s odkazem na pracovněprávní a služební předpisy. Podstatná je skutečnost, že pojištěná osoba úraz utrpěla při činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění. Zároveň platí, že se vychází z předpisů platných v době vzniku invalidity vzniklé následkem tohoto úrazu, nikoliv tedy z předpisů platných v době, kdy se úraz stal.

Příloha: Citace ze zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Citace Části druhé zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

ČÁST DRUHÁ
Účast na pojištění
HLAVA PRVNÍ
Okruh pojištěných osob

§ 5

- (1) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni
- a) zaměstnanci v pracovním poměru,
 - b) příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky [5](#)), vojáci z povolání [5a](#)), vojáci v záloze ve výkonu vojenské činné služby [46](#)) a státní zaměstnanci podle [zákona o státní službě 5b](#)),
 - c) členové družstva, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci,
 - d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v [písmenech g](#)) až [i](#)) a [o](#)) až [s](#)),
 - e) osoby samostatně výdělečně činné,
 - f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,
 - g) soudci,
 - h) členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,
 - ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,
 - i) prezident republiky, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členové Rady Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, členové Národní rozpočtové rady, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
 - j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
 - k) osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle [zákona](#) o sociálně-právní ochraně dětí [37a](#)),
 - l) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,
 - m) pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
 - n) společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci,

- o) prokuristé,
- p) osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení,
- q) členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří nejsou uvedeni v [písmenech a\)](#) až [c\)](#), [f\)](#) až [i\)](#), [p\)](#) a [s\)](#),
- r) likvidátoři,
- s) vedoucí organizačních složek právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku a místo výkonu práce těchto vedoucích je trvale v České republice,
- t) fyzické osoby neuvedené v [písmenech a\)](#) až [d\)](#) a [f\)](#) až [s\)](#), s výjimkou členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo neurčilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,

v době zaměstnání, pokud jim v souvislosti se zaměstnáním plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny; to neplatí, jde-li o osoby uvedené v [písmeni e\)](#).

(2) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny dále

- a) osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen "krajská pobočka Úřadu práce") jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné,
- b) osoby se zdravotním postižením zařazené v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost,
- c) osoby pečující osobně o dítě ve věku do 4 let,
- d) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu nebo asistenta sociální péče podle [§ 83 odst. 1](#) zákona č. 108/2006 Sb.,
- e) poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně [[§ 39 odst. 2 písm. c\)](#)] z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle [§ 32](#); za poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají tento důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek podle zvláštních zákonů,
- f) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání podpůrčí doby u ošetřovného, dlouhodobého

ošetřovného a u dávky otcovské poporodní péče a po dobu trvání podpůrní doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem,

g) osoby, kterým je poskytována zvláštní ochrana a pomoc na základě zákona upravujícího zvláštní ochranu svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením, pokud podle vyjádření orgánu příslušného k poskytování zvláštní ochrany a pomoci nemohou vykonávat výdělečnou činnost,

h) osoby pečující o nezletilé nezaopatřené dítě poskytující nezprostředkovanou pěstounskou péči a osoby mající dítě ve svěřenectví podle [§ 953](#) občanského zákoníku, pokud toto dítě má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle [zákona](#) o sociálně-právní ochraně dětí [50](#)), a to nejdéle po dobu 2 let od prvního dne kalendářního měsíce, za který příspěvek na úhradu potřeb dítěte poprvé náleží; podmínka nároku na příspěvek na úhradu potřeb dítěte se považuje za splněnou po dobu, po kterou tento příspěvek nenáleží z důvodu souběhu s důchodem nebo výživným stanoveným soudem.

(3) Zaměstnáním se pro účely tohoto zákona rozumí činnost osob uvedených v [odstavci 1 písm. a\)](#) až [d\)](#) a [f\)](#) až [t\)](#) pro zaměstnavatele, ze které jim plynou nebo by mohly plynout od zaměstnavatele příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny. Dobou zaměstnání se pro účely tohoto zákona rozumí období od počátku výkonu činnosti osoby uvedené v [odstavci 1 písm. a\)](#) až [d\)](#) a [f\)](#) až [t\)](#) pro zaměstnavatele do konce období, v němž tato činnost měla nebo mohla být vykonávána.

(4) Za zaměstnance v pracovním poměru [[odstavec 1](#) písm. a)] se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovní právními předpisy pro jeho vznik.

(5) Ustanovení [odstavce 1](#) se nevztahuje na osoby, které jsou zaměstnanci zahraničního zaměstnavatele a jsou činní v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele; zahraničním zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnavatel, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení.

5) [Zákon č. 361/2003 Sb.](#), o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

5a) [Zákon č. 221/1999 Sb.](#), o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

5b) [Zákon č. 234/2014 Sb.](#), o státní službě.

37a) [§ 4a písm. b\)](#) a [c\)](#) a [§ 47i](#) [zákona č. 359/1999 Sb.](#), o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

46) [§ 12](#) a [12a](#) [zákona č. 585/2004 Sb.](#), o branné povinnosti a jejím zajišťování ([branný zákon](#)), ve znění pozdějších předpisů.

50) [§ 47f](#) [zákona č. 359/1999 Sb.](#)

§ 6

(1) Pojištění jsou účastny též osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění a účast na pojištění se týká doby jejich

a) vedení v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, pokud jim po dobu této evidence nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci,

b) soustavné přípravy na budoucí povolání studiem na střední nebo vyšší odborné škole (dále jen "střední škola") nebo vysoké škole v České republice,

c) výdělečné činnosti v cizině po 31. prosinci 1995, jedná-li se o osoby uvedené v [§ 5 odst. 1](#) písm. a), c) a e); za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,

d) výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací podle zvláštního právního předpisu; [6a\)](#) za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění

možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,

e) činnosti v České republice ve prospěch zahraničního zaměstnavatele, jde-li o osoby uvedené v [§ 5 odst. 5](#); za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem,

f) výkonu funkce poslance Evropského parlamentu, zvoleného na území České republiky,

g) pobytu v cizině, pokud následovaly do místa vyslání k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu služby v zahraničí svého manžela nebo registrovaného partnera, který je státním zaměstnancem podle [zákonu o státní službě](#) nebo jiným zaměstnancem organizační složky státu, se souhlasem této organizační složky státu, a nemají příjem ze závislé činnosti nebo nejsou osobami samostatně výdělečně činnými nebo nejsou osobami vykonávajícími obdobné činnosti podle práva cizího státu, do kterého byli jejich manželé nebo registrovaní partneři vysláni k výkonu práce v zahraničí nebo k výkonu služby v zahraničí; v takovém případě může hradit pojistné zaměstnavatel manžela nebo registrovaného partnera,

h) výkonu samostatné výdělečné činnosti ve zdaňovacím období, za které byla jejich daň z příjmů fyzických osob rovna paušální dani, uplynula-li marně lhůta pro placení paušálního pojistného na důchodové pojištění za tuto dobu.

(2) Pojištění jsou účastny též ostatní osoby starší 18 let, jestliže podaly přihlášku k účasti na pojištění a doba pojištění těchto osob podle [§ 11 odst. 1 písm. a\)](#) a [§ 13 odst. 1](#) získaná přede dnem podání této přihlášky trvala aspoň 1 rok. Účast na pojištění osob uvedených ve větě první je však možná v rozsahu nejvýše 15 let; za dobu přede dnem podání přihlášky je přitom účast na pojištění možná nejvýše v rozsahu jednoho roku bezprostředně před tímto dnem.

(3) Účast na pojištění podle [odstavců 1](#) a [2](#) je možná nejdéle do dne, který bezprostředně předchází dni vzniku nároku na starobní důchod.

6a) Zákon č. [198/2002 Sb.](#), o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů ([zákon o dobrovolnické službě](#)).

§ 7

Podle tohoto zákona se přiznává invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně též osobám, které nebyly účastny pojištění, avšak splňují podmínky stanovené tímto zákonem ([§ 42 odst. 1](#)).

HLAVA DRUHÁ

Podmínky účasti na pojištění

DÍL PRVNÍ

Podmínky účasti zaměstnanců a dalších skupin osob vykonávajících pracovní nebo obdobnou činnost

§ 8

(1) Osoby uvedené v [§ 5 odst. 1 písm. a\)](#) až [d\)](#) a [f\)](#) až [t\)](#) a v [§ 5 odst. 4](#) jsou účastny pojištění podle tohoto zákona, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštního právního předpisu [5e](#)).

(2) Účast na pojištění v případě výkonu více právních vztahů uvedených v [§ 5 odst. 1 písm. a\)](#) až [d\)](#) a [f\)](#) až [t\)](#) a v [§ 5 odst. 4](#) se posuzuje samostatně v každém tomto právním vztahu. Je-li však jednatel společnosti s ručením omezeným současně společníkem téže společnosti s ručením omezeným, je účasten pojištění z těchto činností jen jednou. Vykonává-li člen zastupitelstva územního samosprávného celku, zastupitelstva městské části nebo městského obvodu územně členěných statutárních měst nebo hlavního města Prahy souběžně více funkcí pro tentýž územní samosprávný celek, za které je odměňován, je z nich účasten pojištění jen jednou; to platí obdobně pro osobu, která je členem více kolektivních orgánů územního samosprávného celku nebo orgánů zřízených jeho orgány.

DÍL DRUHÝ

Podmínky účasti osob samostatně výdělečně činných

§ 9

(1) Pojištění jsou účastny osoby samostatně výdělečně činné [[§ 5 odst. 1](#) písm. e)], pokud vykonávají samostatnou výdělečnou činnost na území České republiky a splňují dále stanovené podmínky. Za samostatnou výdělečnou činnost vykonávanou na území České republiky se považuje i samostatná výdělečná činnost prováděná mimo území České republiky, jestliže je vykonávána na základě oprávnění k výkonu takové činnosti vyplývajícího z právních předpisů České republiky.

(2) Za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a

a) vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo

b) spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle [zákona o daních z příjmů](#) lze na ni rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. [8\)](#)

(3) Výkonem samostatné výdělečné činnosti podle [odstavce 2](#) písm. a) se rozumí

a) podnikání v zemědělství, je-li fyzická osoba provozující zemědělskou výrobu evidována podle zvláštního zákona, [9\)](#)

b) provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona, [10\)](#)

c) činnost společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti vykonávaná pro tuto společnost, [11\)](#)

d) výkon umělecké nebo jiné tvůrčí činnosti na základě autorskoprávních vztahů, [12\)](#) s výjimkou činnosti, z níž příjmy jsou podle zvláštního právního předpisu samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně [6b\)](#),

e) výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů, [13\)](#) která není uvedena v [písmenech a\)](#) až [d\)](#), a výkon činnosti příkazníka konané na základě příkazní smlouvy uzavřené podle občanského zákoníku [48\)](#); podmínkou zde je, že tyto činnosti jsou konány mimo vztah zakládající účast na nemocenském pojištění, a jde-li o činnost příkazníka, též to, že příkazní smlouva nebyla uzavřena v rámci jiné samostatné výdělečné činnosti. Za výkon jiné činnosti konané výdělečně na základě oprávnění podle zvláštních předpisů se vždy považuje činnost znalců, tlumočnicků, zprostředkovatelů kolektivních sporů, zprostředkovatelů kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce podle zvláštních právních předpisů a insolvenčního správce, popřípadě dalšího správce,

f) výkon činností neuvedených v [písmenech a\)](#) až [e\)](#) a vykonávaných vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení příjmu; [14\)](#) za výkon těchto činností se však nepovažuje pronájem nemovitostí (jejich částí) a movitých věcí, [15\)](#)

pokud se příjmy dosažené výkonem činností uvedených v [písmenech a\)](#) až [f\)](#) považují podle zákona o daních z příjmů za příjmy ze samostatné činnosti [37\)](#).

(4) Osoba samostatně výdělečně činná je účastna pojištění jen jednou, i když vykonává několik činností uvedených v [odstavci 3](#), popřípadě spolupracuje při výkonu několika těchto činností nebo současně koná činnosti podle [odstavce 2](#) písm. a) a b).

(5) Kde se dále hovoří o samostatné výdělečné činnosti, rozumí se tím též spolupráce při výkonu této činnosti [[odstavec 2](#) písm. b)].

(6) Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce

a) vykonávala zaměstnání ([odstavec 8](#) věta první),

b) měla nárok na výplatu invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod,

c) měla nárok na rodičovský příspěvek [15b](#)) nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského pojištění zaměstnanců, nebo osobně pečovala o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost) [5c](#)), pokud osoba, která je závislá na pomoci jiné osoby, je osobou blízkou, nebo žije s osobou samostatně výdělečně činnou v domácnosti, není-li osobou blízkou, nebo

d) byla nezaopatřeným dítětem podle [§ 20 odst. 4](#) písm. a).

(7) Samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v těch kalendářních měsících, v nichž aspoň po část měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost, a v této době výkonu samostatné výdělečné činnosti aspoň po část této doby trvaly skutečnosti uvedené v [odstavci 6](#). Trváním skutečností podle věty první se rozumí též trvání jen některých skutečností uvedených v [odstavci 6](#).

(8) Zaměstnáním se rozumí činnost zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců. Pečují-li o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby [[odstavec 6 písm. c](#))], více osob současně, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost u té osoby samostatně výdělečně činné, která byla určena písemnou dohodou všech osob, které pečují o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost) [5c](#)), za osobu pečující v největším rozsahu; nedojde-li k této dohodě, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost u té osoby samostatně výdělečně činné, která podle rozhodnutí příslušného orgánu sociálního zabezpečení podle zvláštního právního předpisu [15e](#)) pečuje o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby, v největším rozsahu. Skutečnosti o vedlejší samostatné výdělečné činnosti uvedené v [odstavci 6 písm. a](#)) a [c](#)) až [e](#)) musí osoba samostatně výdělečně činná doložit nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž podala přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle zvláštního zákona [17](#)) za kalendářní rok, za který chce být považována za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.

(9) Samostatná výdělečná činnost se považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost v období, ve kterém se podle [odstavců 6](#) až [8](#) samostatná výdělečná činnost nepovažuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.

5c) [§ 8](#) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

6b) [§ 7 odst. 8](#) a [§ 36 odst. 2 písm. e](#)) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

8) [§ 13](#) zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. [259/1994 Sb.](#) a zákona č. [149/1995 Sb.](#)

9) [§ 2f](#) zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

10) [§ 10](#) a [13](#) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ([živnostenský zákon](#)).

11) [§ 95](#) a [118](#) zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech ([zákon o obchodních korporacích](#)).

12) Zákon č. [35/1965 Sb.](#), o dílech literárních, vědeckých a uměleckých ([autorský zákon](#)), ve znění zákona č. [89/1990 Sb.](#), zákona č. [468/1991 Sb.](#) a zákona č. [318/1993 Sb.](#)

13) Např. zákon ČNR č. [128/1990 Sb.](#), o advokacii, zákon ČNR č. [358/1992 Sb.](#), o notářích a jejich činnosti (notářský řád), zákon ČNR č. [524/1992 Sb.](#), o auditorech a Komoře auditorů České republiky, zákon ČNR č. [523/1992 Sb.](#), o daňovém poradenství a o Komoře daňových poradců České republiky, zákon č. [36/1967 Sb.](#), o znalcích a tlumočnících, zákon č. [237/1991 Sb.](#), o patentových zástupcích, zákon ČNR č. [360/1992 Sb.](#), o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění zákona č. [164/1993 Sb.](#) a zákona č. [275/1994 Sb.](#)

14) [§ 7 odst. 2 písm. c](#)) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

15) [§ 9 odst. 1](#) písm. a) a b) zákona ČNR č. [586/1992 Sb.](#), ve znění zákona č. [323/1993 Sb.](#) a zákona č. [259/1994 Sb.](#)

15b) [§ 30](#) zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

15e) [§ 6 odst. 4 písm. a\) bod 13](#) zákona č. 582/1991 Sb., ve znění zákona č. 152/2007 Sb.

17) Zákon ČNR č. [589/1992 Sb.](#), ve znění pozdějších předpisů.

37) [§ 7 odst. 1 a 2](#) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

48) [§ 2430 až 2444 občanského zákoníku.](#)

§ 10

(1) Osoba samostatně výdělečně činná je v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou vykonávala hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

(2) Osoba samostatně výdělečně činná je v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud její příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti dosáhl v kalendářním roce aspoň rozhodné částky; rozhodná částka činí 2,4násobek částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu ([§ 17 odst. 2](#)) za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, za který se posuzuje účast na pojištění, a přepočítacího koeficientu ([§ 17 odst. 4](#)) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Byla-li v kalendářním roce vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost i vedlejší samostatná výdělečná činnost, stanoví se příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti tak, že se příjem ze samostatné výdělečné činnosti dosažený v kalendářním roce vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla podle [§ 9 odst. 7](#) aspoň po část měsíce vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost. Za výkon samostatné výdělečné činnosti a vedlejší samostatné výdělečné činnosti se pro účely stanovení příjmu podle věty druhé nepovažuje kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského, peněžité pomoci v mateřství nebo dlouhodobého ošetrového jako osoba samostatně výdělečně činná; za období nároku na výplatu nemocenského se přitom považuje též období prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), za které se nemocenské osobám samostatně výdělečně činným nevyplácí. Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se pro účely tohoto zákona považuje daňový základ osoby samostatně výdělečně činné určený podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti [17b](#)). Rozhodná částka se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

(3) Rozhodná částka se sníží o jednu dvanáctinu za každý kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc nebyla vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost, a za každý kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost měla nárok na výplatu nemocenského, peněžité pomoci v mateřství nebo dlouhodobého ošetrového jako osoba samostatně výdělečně činná; za období nároku na výplatu nemocenského se přitom považuje též období prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), za které se nemocenské osobám samostatně výdělečně činným nevyplácí. Dvanáctina uvedená ve větě první se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

(4) Osoba samostatně výdělečně činná, která vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a nesplňuje podmínky účasti na pojištění podle [odstavců 2 a 3](#), je v kalendářním roce účastna pojištění, jestliže se přihlásila k účasti na pojištění za tento rok; lhůty pro podání přihlášky k účasti na pojištění stanoví zvláštní zákony. [1](#)) Ustanovení věty první platí obdobně i pro část kalendářního roku, v němž účast na pojištění vznikla nebo zanikla podle [odstavce 5](#) nebo [6](#) anebo v němž vedlejší samostatná výdělečná činnost nebyla vykonávána po celý rok.

(5) Účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění vzniká dnem 1. ledna kalendářního roku, ve kterém byly splněny podmínky uvedené v [odstavcích 1 až 3](#) nebo za který se přihlásila k účasti na pojištění podle [odstavce 4](#), anebo prvním dnem kalendářního měsíce, od něhož se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost, pokud tento měsíc následuje po kalendářním měsíci, v němž byla naposledy vykonávána samostatná výdělečná činnost považovaná podle [§ 9 odst. 7](#) za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, která nezakládá účast na pojištění, nejdříve však dnem, v němž začala vykonávat (znovu vykonávat) samostatnou výdělečnou činnost; účast na pojištění nemůže přitom vzniknout přede dnem, od kterého je oprávněna samostatnou výdělečnou činnost vykonávat.

(6) Účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění zaniká dnem 31. prosince kalendářního roku, ve kterém byly splněny podmínky uvedené v [odstavcích 1 až 3](#) nebo za který se přihlásila k účasti na

pojištění podle [odstavce 4](#), anebo posledním dnem kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, od něhož se samostatná výdělečná činnost považuje podle [§ 9 odst. 7](#) za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, která nezakládá účast na pojištění. Účast na pojištění osoby samostatně výdělečně činné však zaniká nejpozději dnem,

- a) kterým osoba samostatně výdělečně činná ukončila samostatnou výdělečnou činnost,
- b) kterým zaniklo osobě samostatně výdělečně činné oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost,
- c) od kterého byl osobě samostatně výdělečně činné pozastaven výkon její činnosti.

(7) Osoba samostatně výdělečně činná je v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou je poplatníkem v paušálním režimu.

1) *Zákon ČNR č. [582/1991 Sb.](#), o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona ČNR č. [590/1992 Sb.](#), zákona ČNR č. [37/1993 Sb.](#), zákona č. [160/1993 Sb.](#), zákona č. [307/1993 Sb.](#), zákona č. [241/1994 Sb.](#), zákona č. [118/1995 Sb.](#) a zákona č. [160/1995 Sb.](#)*

Zákon ČNR č. [589/1992 Sb.](#), o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona ČNR č. [10/1993 Sb.](#), zákona č. [160/1993 Sb.](#), zákona č.